نام:	باسمه تعالی	نوبت امتحانی: اول(دی ماه ۱۴۰۱)
نام خانوادگی:	ادارهٔ کل آموزش و پرورش فارس	تاریخ امتحان۱۴۰۱/۱۰/۲۱
نام پدر:	اداره آموزش و پرورش فسا	ساعت امتحان: ۸صبح
رشته: تجربی- انسانی	دبیرستان: فرزانگان و حافظ	مدت امتحان: ۹۰دقیقه
پایه: دوازدهم-دورهٔ متوسطه دوم	تعداد صفحه: ٤	نام درس: فارسی (۳)
	تعداد سؤالات:۳۹	

تصحیح	نام دبیر: راضیه سلمانپور نمره با عدد		تجدید نظر	نام دبیر: راضیه سلمانپور نمره با عدد
	تاریخ و امضا: نمره با حروف:			تاریخ و امضا: نمره با حروف

ردیف	سؤالات	نمره
	قلمرو زبانی (۷ نمره)	
۱	**معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید.** **الف)** تخم خرمایی به تربیتش نخل **باسق** گشته. ب) امّا همه می دانیم دولت **مستعجل** بود.	/۵
۲	**در عبارت زیر یک معادل معنایی برای «طرح و نقشه» بیابید.** « درست گویی عشق‌آباد کوچکی است و چنان که می‌گویند هم بر انگاره عشق‌آبادش ساخته‌اند. مزینان از هزاران سال پیش بر همان مُهر و نشان است که بود..»	/۲۵
۳	**در کدام بیت واژهٔ «طاق» به معنی «ایوان» است؟** الف) طاق‌پذیر است عشق، جفت نخواهد حریف بر نمط عشـق اگر پای نهی طاق نه ب)نهـــــاده بـــــه طاق انـــدرون تخت زر نشانـــــده به هـــــر پایه‌ای در گهر	/۲۵
۴	**املای درست را از داخل کمانک انتخاب کنید.** الف)تن ز جان و جان ز تن (مستور- مسطور) نیست لیک کس را دید جـــــان دستـــــــــور نیست ب) چـــــــه نیکو گفت با جمشید دستـــــــور کـــــــه با نادان نـــــه شیـــون باد نـه (صور- سور)	/۵
۵	**در کدام بیت غلط املایی وجود دارد؟** الف)تو حکیمی تو عظمیی تو کریمی تو رحیمی تو نماینـــــــدهٔ فضلی تو سزاوار ثنایی ب)نتوان وصف تو گفتن که تو در فهـــم نگنجی نتوان شبح تو گفتن که تو در وهم نیایی	/۲۵
۶	**در کدام گروه کلمات یک غلط املایی وجود دارد؟ درست آن را بنویسید.** الف)صریر و تخت، صـــــواب و خطا، بســـــــاط ایل ب) سرور و شادی ،علف و خار، طاق ضـــــربی ج) طالبان و خواهندگان، هتّاکی و پرده دری، خوان نعمت د) ، فراغت و آسایش، اسرار عشق، هیاهوی گله	/۵
۷	**در کدام گزینه غلط املایی وجود ندارد؟** ۱) پیرمرد از داخل کاذیه روی میز یک پاکت کهنه را که از جایی برایش رسیده‌بود برداشت. ۲)روزی پدرم را به شهربانی خاستند. ظهر نیامد. مأمور امیدوارمان کرد که شب می‌آید. ۳) چون من در آن حضرت رسم و تاب آفتاب آن جمال بر من زند، مرا از خود یاد نیاید. ۴)عشق بنده را به خدا برساند؛ پس عشق از بحر این معنی فرض راه آمد.	/۲۵
۸	**در هریک از عبارت زیر یک غلط املایی بیابید و درست آن را بنویسید.** الف) و در آن هنگام که بهار حیاط علمی و اجتماعی‌اش فرا رسیده‌بود، ناگهان منقلب شد و شهر را رهاکرد.. ب) واصفان حلیهٔ جمالش به تحیّر منصوب که: ما عَرَفناک حقَّ معرفتک	/۵

۹	**با توجه به بیت‌های زیر به سؤالات پاسخ دهید.** **۱)**زمانه گر بزند آتشم به خرمن عمر بگو بسوز که بر من به برگ کاهی نیست ۲)روزها گر رفت گو رو باک نیست تو بمان ای آن کـــــه چون تو پاک نیست الف) «م» در «آتشم» چه نقشی دارد؟ ب) «زمانه» چه نقش دستوری دارد؟ ج)بیت دوم چند جمله دارد؟ د) در بیت اول چند ترکیب اضافی وجود دارد؟	۱
۱۰	**اجزای اصلی کدام جمله بر اساس الگوی« نهاد+مفعول+مسند+فعل» <u>نیست</u>؟** ۱) فقط من دودل و سرگردان بودم. ۲)بوی جوی مولیان مدهوشم کرد. ۳)بوی شبدر دوچین هوا را عطر آگین ساخته‌است. ۴) پشم گوسفندان را گل و گیاه رنگین کرده‌است.	/۲۵
۱۱	**باتوجه به بیت‌های زیر، درستی و نادرستی موارد داده شده را تعیین کنید.** « گفت نزدیک است والی را سرای آنجا شویم گفت والی از کجا در خـــــانه خمّار نیست» «زاهد ظاهر پرست از حـــــال مـا آگاه نیست در حق ما هرچه گوید جای هیچ اکراه نیست« الف) واژهٔ «هیچ» در بیت دوم، «صفت مبهم» و « زاهد» در بیت دوم «نهاد» است. **درست** **نادرست** ب) در بیت اول دو ترکیب اضافی و یک ترکیب وصفی وجود دارد. **درست** **نادرست**	/۵
۱۲	**در کدام گزینه گروه اسمی صفت صفت وجود دارد؟** ۱)بناهای سیمانی باشکوه ۲)کیف آبی زیبا ۳) آسمان آبی پرستاره ۴)جوراب قهوه‌ای روشن	/۲۵
۱۳	**در کدام گزینه « شد» در معنای غیر اسنادی به کار رفته‌است؟** الف)چو شد زهر عادت، مضرّت نبخشد ب) دی شد و بهمن گذشت فصل بهاران رسید	/۲۵
۱۴	**در عبارت « در عبارت** « هر سال تابستان‌ها را به اصل خود، مزینان برمی‌گشتیم و به تعبیر امروزمان «می‌رفتیم» **نقش تبعی بدل را مشخص کنید؟**	/۲۵
۱۵	**نوع و زمان فعل مشخص‌شده در عبارت** «دیگر روز هرگاه ماهی بدیدی، گمان **<u>بردی</u>** که همان روشنایی است.» در کدام گزینه **مشاهده می‌شود؟** **۱)**ماضی استمراری ۲)ماضی نقلی ۳)ماضی بعید ۴)مضارع اخباری	/۲۵
۱۶	**در گروه اسمی**« غرق دریای تصورات » **نوع وابسته وابسته را مشخص کنید..**	/۲۵
۱۷	**نکات دستوری مقابل کدام بیت صحیح است؟** الف) همّت از باد سحر می‌طلبم گـــر ببرد خبر از من به رفیقی که به طرف چمن است(خبر: مفعول/ سحر: مضاف‌الیه) ب) هرکسی کاو دور ماند از اصل خویش باز جوید روزگار وصل خویش(دور: قید/ روزگار :نهاد)	/۲۵
۱۸	**در متن زیر کدام گزینه «ممیز» است؟** « همهٔ مناظر بر اساس تعریف ویکتورهوگو از میدان جنگ در دومین جلد کتاب بینوایان ساخته شده؛ یعنی نقاش آن توصیفات را نقاشی کرده‌است. » ۱) همه ۲)جلد ۳) کتاب ۴) دومین	/۲۵
۱۹	**در موارد زیر نوع حذف فعل(لفظی و معنوی) را بنویسید.** الف)...امّا به من نگو که با این پانزده تا مینی که برایمان مانده، دشت به این بزرگی را مین‌گذاری کنیم. ب)سر به جیب مراقبت فرو برده‌بود و در بحر مکاشفت مستغرق شده.	/۵

قلمرو ادبی(۵نمره)

۲۰	**ابیات زیر را با مصرع‌های مناسب کامل کنید** الف) ..... تا در زمانه باقی است آواز باد و باران ب) در مکتب حقایق بیش ادیب عشق	/۵ /۵
۲۱	**دو اثر «تذکره‌الاولیا» و « تمهیدات» از چه کسانی است؟**	/۵
۲۲	**غزل اجتماعی با توجّه به دگرگونی‌های سیاسی و اجتماعی در عصر..... رواج یافت.**	/۲۵
۲۳	**شعر**«مستمع صاحب سخن را بر سر ذوق آورد غنچه خاموش بلبل را به گفتار آورد» **زیر ازکدام شاعر است؟** ۱)فردوسی ۲)حافظ ۳) صائب تبریزی ۴) غنی کشمیری	/۲۵
۲۴	**با توجه به دو بیت زیر در بخش‌های مشخص‌شده چه آرایه وجود دارد؟** الف) در عالم پیر هر کجا برنایی است عاشق بادا که خوش **سودایی** است ب) «تا درد و ورم فرو نشیند **کافور** بر آن ضماد کردند»	/۵
۲۵	**هر یک از آرایه‌های ادبی ردیف« اول» در کدام یک از ابیات ردیف «دوم» مشاهده می‌شود؟ آن‌ها را به هم ربط دهید.** **الف** **اسلوب معادله** ۱ با محتسبم عیب مگویید که او نیز پیوسته چو ما در طلب عیش مُدام است **ب** **اغراق** ۲ عشق چون آید برد هوش دل فرزانه را دزد دانا می‌کُشد اول چراغ خانه را **ج** **ایهام** ۳ خاکی است که رنگین شده از خون ضعیفان این مُلک که بغداد و ری‌اش نام نهادند **د** **مجاز** ٤ خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت‌الحزن است	۱
۲۶	**توجّه به بیت‌های زیر آرایه مناسب هر بیت را از داخل کمانک انتخاب کنید و بنویسید.** **الف)** چه غم دیوار امت را که دارد چون تو پشتیبان چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیبان؟ **(تشبیه-استعاره)** **ب)**همچو نی زهری و تریاقی که دید همچو نی دمساز و مشتاقی که دید**(ایهام- پارادوکس)**	/۵
۲۷	**در بیت**« با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت» کدام آیه ادبی به کار **نرفته‌است**؟ ۱)ایهام تناسب ۲)کنایه ۳)جناس ۴) تضمین	/۲۵
۲۸	**آرایه‌های عبارت** « گل‌های الماس شکفتند و قندیل زیبای پروین سر زد» **در کدام گزینه آمده است؟** ۱) استعاره، جناس، حسن تعلیل ۲) تشبیه، استعاره، کنایه ۳) تشبیه، ایهام، پارادوکس ۴) تشبیه، جناس، حسن تعلیل	/۲۵
۲۹	**در بیت** « تو قلب فسرده زمینی از درد ورم نموده یک چند« **آرایه ادبی حسن تعلیل دارد یا حس‌آمیزی؟**	/۲۵
۳۰	**در بیت**«آتش این بانگ نای و نیست باد هرکه این آتش ندارد نیست باد» **در قافیه چه آرایه‌ای وجود دارد؟**	/۲۵

قلمرو فکری(۸ نمره)

۳۱	**معنی و مفهوم ابیات زیر را بنویسید.**	
الف	گفت:«تا داروغه را گوییم، در مسجد بخواب» گفت:«مسجد خوابگاه مردم بدکار نیست»	/۵

ب	در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر ملّتی کـه مردم صاحب قلم نداشت	/۵
ج	پنهـــــــان مکن آتش درون را زین سوخـته جان شنو یکی پند!	/۵
د	هر کسی از ظن خود شد یار من از درون من نجست اسـرار من	/۵
ه	جزیره‌های کوچک و بزرگ مثل وصله‌های رنگارنگ بر طیلسان آبی مدیترانه دوخته شده است؟	/۵
و	گرم تماشای دریای سبز معلّق شدم که بر آن ستارگان تک تک از غیب سر می‌زنند.	/۵
ز	عشق آتش است هرجا که باشد، جز او رخت، دیگری ننهد	/۵
ح	فرّاش بادصبا را گفته تا فرش زمردین بگسترد.	/۵

درک مطلب(٤نمره)

۳۲	**پروین اعتصامی در بیت زیر به طنز به چه چیزی اعتراض می‌کند؟** «مُحتسب مـــردی به ره دیـــد و گریبـانش گرفت مست گفت:«ای دوست، این پیرهن است افسار نیست»	/۵
۳۳	**با توجه به بیت** «جامه‌ای کاو نشود غرقه به خون بهر وطن/ بِدر آن جامه کـه ننگ تن و کم از کفن **است» ارزش انسان به چیست؟**	/۵
۳۴	**در بیت** «نی حدیث راه پرخون می‌کند قصه‌های عشق مجنون می‌کند » منظور از **«راه پرخون» چیست؟**	/۵
۳۵	**در جملهٔ** «آن باغ پر از گل‌های رنگین و معطّر شعر و خیال و احساس در سموم عقل بی‌درد و بی‌دل پژمرد.» **منظور از «باغ» چیست؟**	/۵
۳۶	**با توجه به مفاهیم**« فنا شدن و رازداری، تحمل سختی در راه رسیدن به هدف، جاودانگی عشق » **برای هر بیت یک مفهوم مناسب در مقابل آن بنویسید.** الف) گفتی:« به روزگاران مهری نشسته»گفتم: «بیرون نمی‌توان کرد حتّی به روزگـاران ب) ای مرغ سحر عشـــــق ز پروانه بیامـــــوز کان سوختـــه را جان شد و آواز نیامد ج) صد تیغ جفا بر ســـر و تن دید یکی چوب تا شد تهی از خویش و نی‌اش نام نهادن	/۷۵
۳۷	**در بیت** «می‌تواند حلقه بر در زد حریم حُسن را / در رگ جان هرکه چون زلف پیچ و تاب است» **عامل رسیدن به حُسن .....چیست؟**	/۲۵
۳۸	**توجه به موارد زیر، درستی و نادرستی مفاهیم مقابل آن‌ها را تعیین کنید.** ب) شـومنفجر ای دل زمانه وان آتش خود نهفته مپسند=(بلندی دماوند) **درست نادرست** د) آن عالم پر شگفتی و راز، سرایی سرد و بی‌روح شده ساخته چند عنصر(غلبه احساس و معنویت بر عقل و علم) **درست نادرست**	/۵
۳۹	**بیت**« بی‌عشق زیستن را جز نیستی، چه نام است؟ یعنی اگر نباشی، کار دلم تمام است» **با کدام گزینه ارتباط معنایی دارد؟** ۱)حیات از عشق می‌شناس و ممات بی‌عشق می‌یاب. ۲) در عشق قدم نهادن کسی را مسلّم است که با خود نباشد. ۳)سودای عشق از زیرکی جهان بهتـر ارزد ۴)عشق هر کسی را به خود راه ندهدو به هر دیده ننماید.	/۵

موفق و مؤیّد باشید

راضیه سلمانپور

نام: نام خانوادگی: نام پدر: رشته: تجربی- انسانی پایه: دوازدهم-دورهٔ متوسطه دوم نام درس: فارسی (۳)	باسمه تعالی ادارهٔ کل آموزش و پرورش فارس اداره آموزش و پرورش فسا دبیرستان: فرزانگان و حافظ تعداد صفحه: تعداد سؤالات:	نوبت امتحانی: اول(دی ماه ۱۴۰۱) تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۱۰/۱۹ ساعت امتحان: ۸صبح مدت امتحان: ۹۰دقیقه

ردیف	راهنمای سؤالات	نمره
	قلمرو زبانی (۷ نمره)	
۱	**الف)** باسق: بلند (۲۵/) ص۱۲ ب) مستعجل : شتابنده و زودگذر (۲۵/)، ص۶۲	/۵
۲	انگاره، ص ۷۰	/۲۵
۳	گزینه ب، ص۶۵	/۲۵
۴	الف)مستور، ص ۴۷ ب) سور ،ص۴۸	/۵
۵	ب)شبه، ص ۱۰	/۲۵
۶	الف)سریر و تخت	/۵
۷	گزینه۳-غلط وجود ندارد.**۲۵/**، ص ۵۱ (گزینه۱- کازیه،ص ۶۱ گزینه۲- خواستند،ص۷۷ گزینه۴- بهر،ص۵۳.)	/۲۵
۸	الف)حیات، ۲۵/، ص ۷۰ ب) منسوب ،۲۵/، ص۱۳	/۵
۹	الف) «م»: مضاف الیه، ۲۵/، ص ۵۰ ب) «زمانه:نهاد، ۲۵/، ص ۵۰ ج:۷ جمله،۲۵/ص د:۳ ترکیب اضافی،۲۵/، ص ۵۰	۱
۱۰	گزینه۱-۲۵/، ص ۸۰ سه گزینه دیگر در ص۸۱	/۲۵
۱۱	الف) درست ،۲۵/ ب) نادرست،۲۵/	/۵
۱۲	گزینه۴، ۲۵/، ص۷۴	/۲۵
۱۳	گزینه ب(شد: رفت) ۲۵/، ص۵۴	/۲۵
۱۴	مزینان(بدل)، ۲۵/، ص۷۱	/۲۵
۱۵	گزینه۱-ماضی استمراری،۲۵/	/۲۵
۱۶	مضاف‌الیه مضاف‌الیه،۲۵/،ص۶۶	/۲۵
۱۷	الف) ۲۵/ (خبر: مفعول/ سحر: مضاف‌الیه) ص ۲۶	/۲۵
۱۸	گزینه۲-جلد،۲۵/.، ص۶۵	/۲۵
۱۹	الف)حذف به قرینه معنوی( )،۲۵/ ، ص۳۸ ب)حذف به قرینه لفظی(بود)،۲۵، ص۱۴	/۵
	قلمرو ادبی(۵نمره)	
۲۰	الف) وین نغمه محبت، بعد از من و تو مانَد ، ۵/، ص۵۷ ب) هان ای پسر بکوش که روزی پدر شوی،۵/، ص۲۲	۱
۲۱	عطار، ۲۵/،ص۶۹ تمهیدان:عین‌القظات همدانی، ۲۵/، ص۵۳	/۵
۲۲	ب) مشروطه،۲۵/، ص۲۹.	/۲۵
۲۳	صائب تبریزی،۲۵/،ص۴۸	/۲۵
۲۴	الف)سودا: ایهام،۲۵/،ص ۵۳ ب)کافور: استعاره از برف، ص۳۵	/۵
۲۵	الف:اسلوب معادله =۲(عشق چون آید...)-۲۵/، ص۴۹ ب=اغراق=۴(ویران کردن با اشک)-۲۵/ ،ص۲۶ ج: ایهام =۱(مدام)-۲۵/، ص۲۱ د: مجاز-۴ (خاکی) -۲۵/،ص۶۲	۱

۲۶	الف) تشبیه، ۲۵/، ص۱۳ ب)پارادوکس،۲۵/، ص۴۷	/۵
۲۷	گزینه۴-(تضمین)،۲۵/،ص۲۷	/۲۵
۲۸	گزینه۲ (تشبیه، استعاره، کنایه)، ۲۵/،ص۷۳	/۲۵
۲۹	حسن تعلیل، ۲۵/، ص ۳۴	/۲۵
۳۰	جناس تام،۲۵/،ص۴۷	/۲۵
	قلمرو فکری(۸ نمره)	
۳۱	**معنی و مفهوم ابیات زیر را بنویسید.**	
الف	مأمور گفت : تا به نگهبان خبر می دهم، درهمین مسجد بخواب . مست گفت: مسجد(محل عبادت است .) خوابگاه مردم گناهکار نیست . مفهوم: ناآگاهی محتسب از قوانین دینی/بی‌احترامی محتسب به امکان مقدس	/۵
ب	هر ملتی نویسنده و اهل اندیشه نداشته باشد، در گذر زمان فراموش می‌شود (نامش از دفتر روزگار محو می‌شود.) مفهوم: ارزشمندی نویسندگان و شاعران	/۵
ج	خشم و اعتراضت را پنهان مکن و از این شاعر سوخته دل و رنج‌کشیده(از غم استبداد و ستم) پندی بشنو. مفهوم: قیام علیه استبداد و ظلم و ستم	/۵
د	هر کس ناله عشق(سخن) من را در حد فهم خود درک کرد و هیچ‌کس به راز درونی من پی نبرد و حقیقت حال مرا درنیافت	/۵
ه	جزیره‌های کوچک و بزرگ در سطح آبی دریای مدیترانه دیده‌می‌شود	/۵
و	مشغول تماشای آسمان شدم که ستارگان یکی یکی بر آن آشکار می‌شدند.	/۵
ز	عشق مانند آتش است هرجا که باشد، کسی جز او نمی‌تواند ساکند شوداقامت کند.).	/۵
ح	خداوند به باد صبا که چون فرش گستر است، دستور داده تا سبزه و چمن را مثل فرش سبز رنگ بر زمین پهن کند. یا گیاهان را بر زمین برویاند.	/۵
	درک مطلب(٤ نمره)	
۳۲	برخورد غیر انسانی محتسب با متهم	/۵
۳۳	جان‌فشانی در راه وطن	/۵
۳۴	راه پر خطر عشق	/۵
۳۵	آسمان کویر	/۵
۳۶	فنا شدن و رازداری ۰الف)،۲۵/، ص ۱۴ تحمل سختی‌ها در راه رسیدن به هدف(ج)،ص۶۲ جاودانگی عشق(الف)، ص۵۷	/۷۵
۳۷	عشق،۲۵/، ص۵۶	/۲۵
۳۸	الف: نادرست، ۲۵/، ص۳۵ ب: درست،۲۵/، ص۷۳	/۵
۳۹	گزینه ۱(حیات از عشق می‌شناس و ممات بی‌عشق می‌یاب) ۲۵/، ص	/۵

موفق و مؤید باشید

راضیه سلمانپور